

Collegeadvies

Zaaknummer	230129	
Portefeuillehouder	A.J. Klein	
Advies van	Ruud van Henten	
I.o.m.		
Beslissing d.d.	12 april 2022	Nummer
Conform voorstel.		
Besluit	Openbaar	

Onderwerp

Het aanwijzen van twee klippers – De Sûdwester en de Alliantie – als ‘waardevolle vaartuigen’.

Te nemen besluit

1. De klippers de Sûdwester en de Alliantie op de B-lijst van de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen.

Inleiding

De klippers Sûdwester en Alliantie

Op 19 november 2020 is het verzoek binnengekomen voor plaatsing van twee soortgelijke klippers op de gemeentelijke monumentenlijst. De Sûdwester en de Alliantie.

Op grond van de Monumentenverordening 2014 heeft de adviescommissie vaartuigen op 16 juni 2021 een schouw afgenomen bij de beide vaartuigen aan de hand van de criteria ‘Varende monumenten in Elburg’ en de historische informatie.

De ‘adviescommissie vaartuigen’, bestaande uit een vertegenwoordigers van de Botterwerf, AtB en gemeente, geeft bij aanvragen om plaatsing van schepen op de gemeentelijke monumentenlijst, een advies aan de Beleidscommissie Monumenten Elburg.

De heer Lipke is lid van deze ‘adviescommissie vaartuigen’ maar heeft zich voor deze schouw/beoordeling zich teruggetrokken doordat hij het vaartuig Alliantie in bezit heeft.

De Beleidscommissie beoordeelt het verzoek aan de hand van vastgestelde criteria en betreft het advies van de commissie bij haar advies aan het college.

De Beleidscommissie Monumentenzorg Elburg adviseert uw college te besluiten om de twee klippers Sudwester en de Alliantie te plaatsen als ‘waardevol vaartuig’ op de gemeentelijke monumentenlijst.

Beoogd effect

De vaartuigen op de zogenaamde B-lijst (waardevolle vaartuigen) zijn wel waardevol en medebepalend zijn voor het beeld van de historische haven maar zijn qua originaliteit en historie minder waardevol voor de geschiedenis van Elburg. De toevoeging van de 2 schepen is een aanvulling voor het havenbeeld van Elburg. Vanuit de eigenaren kan, na aanwijzing als waardevol vaartuig, een

beroep gedaan worden op een compensatie van de Haven- en Kadegelden. Hiermee wordt ingezet op behoud van het schip én versterking van het havenbeeld.

Argumenten

1.1. De 2 verzoeken tot plaatsing van de klippers Sudwester en Alliantie op de B-lijst zijn door de 'adviescommissie vaartuigen' beoordeeld en zij heeft positief geadviseerd.

De schepen zijn ouder dan 50 jaar en horen elke op hun manier bij de geschiedenis van Elburg en sluiten qua vorm, originaliteit en historie aan bij de huidige criteria.

1.2. Elburg heeft in het verleden niet alleen de 'bruine vloot' in de haven gehad voor de visserij maar de haven was ook een plek waar veel handel werd gedreven.

Diverse (stalen/ijzeren) schepen zoals klippers hebben hier gelost en geladen. Deze vrachtschepen voeren veelal in de binnenvaart rond begin van de vorige eeuw met de meest uiteenlopende vrachten; van kolen tot graan.

1.3. De conclusie van de adviescommissie vaartuigen over de Sudwester:

De klipper Sudwester is een goed voorbeeld van een klassieke tweemastklipper die vrachten gevaren heeft over de West-Europese binnenwateren, welke gebouwd is in 1912.

In het voorjaar van 1997 werd de klipper Sudwester herontdekt en zijn er herstelwerkzaamheden uitgevoerd. Sindsdien vaart deze klipper zeiltochten met gasten over de Nederlandse binnenwateren en Noordzee. De Sudwester is nu in bezit van de heer Spaargaaren en ligt nu in de haven van Elburg.

De staat van de klipper is niet geheel authentiek. Wel heeft de Sudwester historische en constructieve elementen.

De Sudwester voldoet aan alle de criteria voor plaatsing op de monumentenlijst als waardevol vaartuig (B-Lijst).

- Het vaartuig versterkt het havenbeeld en karakter van de haven;
- Het vaartuig hoort bij de geschiedenis van Elburg maar wat vorm, originaliteit en historie betreft voldoet het vaartuig;
- Het vaartuig is geen hedendaagse kopie van historische schepen;
- Het vaartuig heeft Elburg als thuishaven.

1.4. De conclusie van de adviescommissie vaartuigen over de Alliantie:

Ook deze klipper De Alliantie van de heer Lipke is een klassieke tweemastklipper en heeft vele historische en constructieve elementen. Wel is het vaartuig niet geheel authentiek. Ook dit schip is gebouwd begin 1900 en is gebruik voor vrachten te vervoeren over de West-Europese binnenwateren.

Dit vaartuig wordt al meerdere jaren gebruikt om met gasten zeiltochten te maken over de Nederlandse binnenwateren en Noordzee.

De Alliantie voldoet aan alle de criteria voor plaatsing op de monumentenlijst als waardevol vaartuig (B-Lijst).

- Het vaartuig versterkt het havenbeeld en karakter van de haven;
- Het vaartuig hoort bij de geschiedenis van Elburg maar wat vorm, originaliteit en historie betreft voldoet het vaartuig;
- Het vaartuig is geen hedendaagse kopie van historische schepen;
- Het vaartuig heeft Elburg als thuishaven.

Dit advies met de 2 bovenstaande conclusies van de adviescommissie is voorgelegd aan de beleidscommissie Monumentenzorg op 13 juli 2021 en op 17 maart 2022 opnieuw getoetst en voorgelegd aan de criteria waarbij de beleidscommissie tot dezelfde conclusies komt. De commissie heeft dit desgevraagd per mail op 28 maart 2022 bevestigd.

Kanttekeningen

-

Financiën

De compensatie voor Haven- en Kadegelden voor beide schepen, wordt binnen het bestaande subsidiebudget opgevangen.

Communicatie/burgerparticipatie

De eigenaren van de 2 klippers zullen per brief over het besluit worden geïnformeerd.

Vervolg

De 2 vaartuigen zullen worden opgenomen in de monumentenlijst als 'waardevolle vaartuigen', daarnaast zullen deze twee klippers opgenomen worden in het Erfgoedregister van de gemeente Elburg.

Met de Havenmeester zal een afspraak gemaakt worden om de vaartuigen een ligplaats in de historische haven van Elburg te geven.

Bijlage(n)

Fotoblad met historische foto's van vrachtschepen in de Elburgse haven.